

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Resnične besede o narodnem vprašanju.

V letošnjem pastirskem listu dotika se prevzorni škof dr. Anton Mahnič tudi narodnostnega vprašanja. Njegove zlate besede podatit hočemo cenjenim čitateljem v izvirniku:

Zaista je nepojmljivo, kako se mogu krščani radi loga, što su raznih narodnosti, što govore različite jezike, medju sobom mrziti, progoniti, jedan drugomu naravska prava prikračivati. Zašto je dandanas narodnost na svijetu vrlo tolikom zlu, progonstvu, zbojem? Zato, jer je u ljudima nestalo Isusova duha, zato jer djeca kršćanska nijesu prošinjena duhom svoje majke Crkve. Narodno pitanje je u Isusu i Crkvi Njegovoj za sve vijekove riješeno za sve, koji su dobre volje. Poštaj i ljubi inorodca, a isto tako ljubi i svoj narod i njeguj svoj jezik — to je zapovijed Isusova glede narodnosti.

U jednu ruku Isus i Crkva kršćaninu zabranjuju mrziti ili kakvu nepravdu činiti onima, koji su druge narodnosti. Ta šta drugo znači Isusova zapovijed, da imamo ljubiti sve ljude, pa i iste neprijatelje? Medjutim Isus govori još jasnije, samo da ga tko hoće poslušati. Da o tom mnogo ne besjedim, navest ću samo slijedeće besede Isusove: Sve što hoćete da čine vama ljudi činite i vi njima; a odtod slijedi: što ne čete da čine vama ljudi, ni vi njima ne činite. To je, predragi, nauka Isusova. (Ovu nauku neka si k sreću uzmu, koji svoga brata u Kristu, jer govori drugi jezik, zovu divljakom, robom; oni koji ne mogu prenašati, da se govori bilo kojim drugim jezikom razen njihovim; oni koji inorodcima ne će da dadu ni najnižih škola, da se djeca njihova uzgoje u materinskom jeziku, te tako tudjim narodima zatvaraju vrata k ljudskoj nabrženosti i prosvjeti, koja je i mora da bude svakom čovjeku iza vjere najdragocjenije dobro. Kad je u ono doba rimski car Julijan, nazvan Odpadnik,

kršćanima zabranijo zahajati v javne škole i gimnazije, ves je kršćanski svijet počeo vikati. Progonstvo! A danas? Koliko imade tlačenih narodā, koliko kršćanskih obitelji i občina, kojima zatvaraju škole ne pogani, nego braća im kršćani, katolici, sinovi skupne majke Crkve! To je ne samo najveća nepravda, što je može bližnji napraviti svome bližnjemu, nego je to i najveća sramota kršćanskomu imenu. Sve nas Bog zove k svijetlu ne samo vjere, nego i razuma, sve nas zove k prosvjeti, k slobodi i k napriedku. Oj vi, koji tako radite, što bi rekli, kad bi vam tko na isti način zabranio izgovarati one sladke besede kojima vam je u ono prvo najjužnije doba vaša majka vžigala iskru samosvijesti i misli, po kojoj se čovjek razlikuje od živali? Pri tako nenaravskom krutom tlačenju i žaljenju najsvetijih ljudskih prava mar li je čudo, što nema mira medju katoličkim narodima?

Drugo: kao što Isus zabranjuje one koji nijesu naše narodnosti, mrziti i progoniti, isto tako nas On uči, da svaki od nas ima narod, u kojem se je rodio i jezik što ga je učila majka, ljubiti i gojiti. Isus veli: Ne mislite, da sam došao da razvežem zakon: nijesam došao da ga razvežem, nego da ga ispunim. Zakon o kojem govori, zakon je prirodni. Od prirode t. j. od Boga, Stvoritelja prirode, dobio je čovjek jezik. Da se služi jezikom, u kojem se je rodio to je čovjekovo od Boga mu dano, nedotakljivo pravo. I to pravo jest Isus svojim vlastitim primjerom potvrdio, posvetio. Sveto nam evanđelje svjedoči, kako se je Isus javno naučajuc služio jezikom svoje majke rojaka svojih; kako je on ljubio svoj narod i u njem ostao do smrti. Pače kad ugledavši jerusolimski grad pomisli, kako ga teški dani čekaju, jer ne će da primi Njega, svoga Spasitelja On za njim zaplaka.

Dobra je dakle i sveta ljubav do vlastitog jezika, do naroda i domovine. Zato je i Božja volja, da svaki očuva i

njeguje jezik, što ga je naučio i naslijedio od svoje majke, da se s njim služi u občevanju sa svojim bližnjim. Tko se stidi materinjeg jezika, a mjesto njega spremlje tuji jezik, on prevraća zakon i protivi se naredbi Božjoj. To ne smije nitko, a najmanje kršćani. Jer sv. Apostol izriekom opominje: Svaki, braćo, u čem je tko pozvan, u onom neka ostane pred Gospodom. Hoćeš li dakle i ti, kršćanine, da Bogu služiš, da izvršuješ njegovu svetu volju: ostani u onom, u čem si pozvan. Pitaj se, u kojem si se narodu, u kojoj obitelji rodio, koje su bile prve riječi, što si ih čuo od tvoje majke, u kojem te je ona jeziku učila izgovarati presveta imena Isus i Marija, i druge skrivnosti naše svete vjere: onda će ti biti jasno, i koje si narodnosti i koji je onaj jezik, kojim ti valja govoriti, njegovati i u njem svoju djecu odgajati.

Upravo odtod što se od Boga ustanovljeni, od Isusa i Crkve Njegove potvrdjeni i posvećeni naravski zakon i njegova prava vredjaju (žalijo); što se ova prava s jedne strane prikračivaju i gaze, dok se s druge strane opet omalovažavaju i zanemaruju: odtod izviraju većinom ona velika zla, s kojih danas boluje društvo. I s jedne se i s druge strane griješi. Nema ništa ružnije (gršega) i gadnije, pred Bogom nego ako jedan narod drugoga tlači i progoni otmajuc mu dobra duševne nabrabe i prosvjete; a opet nema ništa nenaravnije od naroda, koji zanemaruje i izdaje sam sebe, svoj jezik, svoja nedotakljiva prava; jer kako su ovakvi ljudi sami sebi nevjerni, tako se iznevjere i Bogu i Crkvi.

Gospodarske zadeve.

III.

Skupnost slovenskega združništva.

Glasilu „Zadružne zveze“ v Ljubljani povdarju v članku, ki je naperjen proti „Goriški zvezi“, skupnost združništva na tak način, da se avtonomija posameznih kronovin ne sme stavljati

nemški govoril; da govori slovenski celo — v Rahlju itd. „Prvi Nemeč“ Š pa mu je dejal — Nemečezerec. „Potem jih pa moraš že imeti na želođu!“ — „Nekdaj da je segala nemščina celo do Kobarida in Tolmin in sv. Lucija da sta bila nemška. Naselbina med Logom in Trnovim je bila nemška; še zdaj da pravijo „pri Nemcih“, kjer je doma bivši kranjski predsednik baron Winkler. Jezikovna meja, da se je pomaknila v zadnjih desetletjih iz Bolca do Predela! Toliko, da je gotovo, da vedno bolj in bolj prodirajo proti severu valovi slovenskega morja!“

„Glej torej — mi gremo naprej!“

„Dobro, da mi je bil dal graški „Volksblatt“ prostor, da sem bil povedal temu neznane mu bedaku, naj se gre prej učit, predno kaj gobezda. Seveda je ta temeljiti Dummreicher zanemari Trnovo in Lokve pri Gorici — kamor je bila cesarica Marija Terezija res poslala par nemških drvarjev — s Trnovim in Logom na Bolškem, kakor bi bilo to vse edno! Ne vem, ali je to nevednost ali škratelska hudobnost!“

„Kaj čemo, so ljudje, ki nočejo slišati resnice, ali pa jo vedoma pačijo.

pred njo. Taka skupnost, ki zapostavlja avtonomijo ali koristi in razmere posameznih pokrajin, ni dobra in ni potrebna, kakor ni potrebna absolutna skupnost gospodarskih ali političnih programov, ki se morajo ravnati po različnosti dežel in ljudstva.

Na Kranjskem je prevladavalo nekdanje mnenje, da je dobro ustanavljati konsumna društva. Na Goriškem nismo poznali te potrebe. Dr. Tuma se je pa prav te ideje poprijel, da je pridobil slovenske trge zase, rekoč, da goriški in kranjski klerikalci z duhovniki na čelu so eno in isto, da imajo skupen program, da to, kar delajo na Kranjskem, bodo delali tudi na Goriškem, da konsumi so pogubni za narodno trgovstvo. In veroval je to celo pokojni Jonko. Ako bi se bilo konstatiralo o pravem času, da konsumi so le na Kranjskem koristni, bi ne bila mogoča dotična Tumova agitacija.

Da je skupnost združništva koristna in potrebna, posebno glede zakonodaje in v varovanje združnih koristi nasproti avtonomnim in drž. oblastim, to je res. Ali to ne izključuje koristi in potrebe pokrajinskih zvez, ki so v prvi vrsti poklicane za specijelno in podrobno delo, za katero so mnogo bolj sposobne nego veliki organizmi.

To priznava posredno tudi načelstvo „Zadružne zveze“, katero odobruje in priporoča podzveze po raznih pokrajinah, ki naj delujejo v odvisnosti od velike zveze. Naj da tem podzvezam prosto gibanje, da postanejo zveze, pa naj jih združi v osrednji ali vrhovni zvezi, in ima potrebno skupnost. Mi smo za prostost posameznih organizmov in za skupnost v višji organizaciji, kakor se ta nahaja tudi drugod. Čehi so gotovo razumni ljudje, pa imajo drugo zvezo za Češko, drugo za Moravsko in drugo za Šlezijo (Ústřední jednota českých hospodářských společenstev v království Českém v Praze; Ústřední svaz českých hospodářských společenstevv markrabství Moravském v Brně; Jednota českých hospodářských společenstev ve vévodství

O nemški grobosti je poln ves slovanski svet, o njih temeljitosti so se prepričali tudi drugi izobraženi narodi, in le redko kdo jim gre še na limanice.“

„Vzemimo Koroško: še ta je bila nekoč vsa slovenska. Priča sta pametna Nemca, zgodovinarja Krones in Kämmler. Temu v prilog govore v tej okolici n. pr. krajna imena: Krajni dol, Špranja, Plečica, Viš, Breznik, Brašnik, Zajezero, Huda polica, Zilica. Iz poslednjih je napravil mojster — Nemeč: Balitzenspitzen in Schlitz! Res je nasprotno, da je Nemeč požrl Slovenca.“

„Kdaj pa se je neki zgodilo to?“

„Pisatelji menijo, da je bila Koroška slovenska od 600—900. Kar se tiče kanalske doline posebej, se je začelo ponemčevanje najbrže po l. 1002. Henrik II. je bil namreč podelil kraje od Pontebe do Beljaka bamberškemu škofu na Bavarskem (!) in torej je umljivo. Seve nemška nenasitljivost in nadutost trdi, da spodaj stoječe jare kali vodo. Nehote se vsiljujejo človeku besede iz psalma 82: Sram jih bodi, zbegani in osramočeni naj bodo od vekomaj.“

(Dalje pride.)

LISTEK.

Spomini s pota.

(Dalje.)

Drugega dne smo opravili svojo pobožnost v lični gotski cerkvi frančiškanski. Nekateri so šli prej še na mestni stolp; potem pa smo se razšli: eni čez Brenar, midva čez Pontebo. Popotvanje bratje, je naše življenje!

Pri Šmarbnirtu sva se spominjala raj. vit. Jekšeta, ki je hodil sem v beljaške toplice. „Majhen je, majhen; sicer pa, bomo videli!“ mu je bil dejal prvi principal. Naposled pa je le postal vitez in „vrli mož“, opevan v pesmi. Majhen, pa gost! Še žalostjo smo se spominjali sopotniki velike nesreče 25. januarja 1348, ko se je odtrgal vsled potresa južni del Dobrača ter zasul 2 trga in 17 vasi in je 5000 ljudi bedno poginilo. Takrat je bil poškodovan potres tudi Benetke, Frijulsko, Videm in Kozlov rob pri Tolminu. (Enako l. 1511.) Veselilo je naju, da se niso Nemci pačili s svojo filacheralpe, temveč rekli na pristo Dobrač. Podobna nesreča se je zgodila

2. sept. 1806 v kraju Golau na Švicarskem, kjer je zasulo 4 vasi in je bilo končanih 457 ljudi. Nad Podkloštrom v hribu je Strmec in tam biva še nad 100 Slovencev-luteranov. Okoli 15000 jih je tudi na Ogerskem. Torej niti v veri nismo jedini. Sicer pa imamo tudi moderne nevernike, kakor je videti. Kmalu se je prikazal stari znanec, orjaški Mangart, kateremu sem večkrat stopil na glavo; zadnjič je bilo v družbi s „3 in najboljšim prijateljem“ s Koroškega — po ledeni stezi. Potem pa je v Fužinah pihal Nemeč s „šmisi“, ker ni mogel čuti slov. govora. Zopet drugé je bil prišel častnik nemški prosit odpuščenja, ker so ga bolela zvečer ušesa ob najinem slov. razgovorjanju. — Da, da, če menite, da ste omikani vedite se tudi tako. Kje so časi, kje so dnovi! Maj več na Mangartu!

Mahoma se začuje smeh.

„Kaj pa je spet?“

„Nič. Smejам se le globoki nemški temeljitosti.“

„Kako naj to umejem?“

„Pred leti so bili deli sina mojega očeta: v „Tagespošto“: da bi si ta rajši jezik odgriznil, nego v svojem kraju

zdravnik v Gorici; Ferdinand Sfiligoj, veleposestnik in denarničar „Centr. pos.“ v Gorici; Josip Vidmar, posestnik trgovca in župan v Lokavcu; — namestniki: Janez Dermastia, vikar v Plavah; Lovro Juvančič, župnik v Dornbergu; Josip Klanjšček, posestnik in župan v St. Ferjanu; Josip Mašera, vikar in posestnik v St. Mavru; Anton Zucchini, veleposestnik in župan v Medani. — Navedena imena nam dajejo poročstvo, da društvo se pomladi ter da bo delovalo v katoliškem in narodnem duhu. — Bog daj srečo!

„Centralna posojilnica“ v Gorici je znižala, kakor razvidno iz oglasa na tretji strani, obresti za posojila na me-nice od 6% na 5 1/2% in za posojila na vkupilbo od 5 1/2% na 5%. Veselimo se tega pojavnosti prav iz srca, ker je to naj-lepši odgovor na bedarije, katere kvasi „Soča“ o „farovških posojilnicah“. Pri-družimo se glasnemu vsklikanju „Soče“: Ljudje, ogibajte se zavodov, kjer Vas odirajo in kjer rabijo Vaš denar za razne „Velikonočne piruhe“.

„Goriška zveza“ nam sporoča, da je že dobila modro galico in žveplo. Nekaj žvepla in modre galice je še oddati, zato opozarjamo kmetovalce, ki še tega niso storili, naj hitro naročijo, kolikor potrebujejo. Na poznejša naročila se ne bode oziralo.

Dramatični večer naše ugledne ženske podružnice sv. Cirila in Metoda nam obeta za nedeljo dne 9. t. m. zopet izborni užitek. Dve glediščni igri — prva v treh dejanjih — proizvedeni od naših priljubljenih diletantov na krasnem novem odru „Trgovskega Doma“ že sami na sebi jamčita za obilno udeležbo; a oprem-ljeni bodeta še obilno z lepimi glasbe-nimi točkami; in namen priredbe, pridobi-ti donesek v pokritje velikih potreb naših šolskih društev, pač nalaga vsake-mu rodoljubu dolžnost, udeležiti se tega večera, pripomoči k gmotnemu uspehu, pa tudi k moralnemu, ki leži v tem, da pokažemo svetu z obilno udeležbo svojo solidarnost in vstrajnost v borbi za naš narodni obstanek.

Goriška ženska podružnica sv. Cirila in Metoda priredi dne 9. t. m. v „Trgovskem Domu“ dramatični večer, pri katerem bo sviral ob začetku in od-morih vojaških orkester c. kr. pešpolka št. 47. Vspored: 1. „V Ljubljano jo dajmo“. Izvirna veselolgra v treh dejanjih. Spisal Josip Ogrinec; 2. Volarič: „Biseri“, sa-mospjev za sopran s spremljevanjem vo-jaškega orkestra; besede S. Gregorčič; 3. „Dva gospoda in en sluga“, burka s petjem v enem dejanju. Po Goldoniju poslovenil Dav. Hostnik. Vojaški orke-ster bo proizvajal te-le skladbe: 1. Tittl: „Planinske rože“, ouvertura; 2. Dvořak: „Slovanski ples“ št. 8; 3. Lehar: „To je priprost račun“, pesem iz opere „Bo-žanstveni soprog“; 4. Smetana: Fantazija iz opere „Prodana nevesta“. Začetek točno ob 8 1/2 zvečer. Čisti dohodek je namenjen v korist družbe sv. Cirila in Metoda in „Šolskemu Domu“. Listki za se-deže bodo na prodaj zadnja dva dneva pri čitalniščnem čuvaju in na večer pri blagajni. Sedeži: I—III vrsta 2 K; IV—VI vrsta 1 K 50 v; VII—X vrsta 1 K. Na galeriji sedeži: I vrsta 2 K; II vrsta 1 K. — Stojišča na galeriji in v dvorani 50 v. Blagoselni darežljivosti deležencev in za-držanih vabljenecv se priporoča načelstvo.

Odlični gost — V torek pripeljal se je v Gorico s svojo soprogo nekdanji naš ministerski predsednik knez Alfred Windischgratz. Danes se odpelje na Tirolsko

Huzarji ne pridejo še v Gorico. — V „Triester Tagblattu“ se piše iz Gorice, da se je goriška mestna občina zavezala, da hoče za huzarje ali sploh za konjeništvu sezidati posebno vojašnico, ter da prideta onadva eskadrona, ki sta imela priti prve dni tega meseca semkaj, šele tedaj, ko bode vojašnica dozidana.

C. kr. poštno in brzojavno rav-nateljstvo v Gorici naznanja, da so se pri posameznih oddelkih podpisanega urada počeni s prvim aprilom t. l. uradne ure za nedelje in praznike pre-menile, oziroma skrajšale. In sicer so uradne ure za predstojništvo od 9. do 12. predp., za poštno blagajnico in na-kaznice in hranilne vloge od 9. do 11. ure predp., predaja prip. pisem od 8. do 12. in od 3. do 4. ure, vožnjih pošiljatev in denarnih pisem od 8. do 12. ure predp., izdaja vožnjih pošiljatev in denarnih pisem od 8. do 11. ure predp. Uradne ure za brzojav in telefon ostanejo ne-spremenjene.

Šola za risanje v Gorici. — Go-riška trgovska in obrtna zbornica otvori šolo za risanje. Vodja bo sedanji ravatelj obrtne šole v Marijanu, g. Ribl. Najmojo tudi asistenta, ki mora znati italijansko in slovensko.

Imenovanje. — Vsled sklepa ob-činskega starešinstva v St. Andrežu je imenovan dosedanjí občinski redar Blazij Tabaj obhodnikom tamošnje občine. Novoizvoljeni, kateremu je poverilo sta-rešinstvo v znak njegovega dosedanjega vestnega službovanja posel obhodnika, opravljal boče zajedno tudi službo ob-činskega redarja.

Izpred sodišča. — Kakor smo svoječasnó poročali, popivala sta v De-vinu dne 6. februarja t. l. skoro ves dan skupaj pek Jakop Podgornik in krojač Ivan Arzon. Ko sta šla proti večeru iz neke krčme, sprla sta se na cesti ter se začela pretepati. Da bi jih pomiril, prišel je k njima Ivan Legiša, ki je pa tako slabo opravil, da je bil nazadnje on sam smrtno ranjen in je že na potu proti domu izdihnil svojo dušo. Ranjena sta bila tudi njegov brat Anton Legiša in njegova mati Marija, kakor tudi pek Arzon, in vsi trije še precej nevarno. Vsled tega se je vršila v četrtek pred tukajšnjim okrožnim kot kazenskim so-diščem kazenska razprava proti Jakopu Podgorniku in Ivanu Arzonu. Državno pravdníštvo tožilo je obadva zaradi ubojstva v pretepu, posebej pa Jakopa Podgornika zaradi težke telesne poškodbe, izvršene na Ivanu Arzonu, Antonu Legiši in Mariji Legiši. Podgornik je bil obsojen na 2-letno težko ječo, poostreno s trdim ležiščem in jednim postom vsake tri mesece, Arzon pa na 1 letno ječo.

80-letni France Vodopivec iz Dorn-berga zagovarjati se je moral te dni pred tuk. okrožnim kot kazenskim so-diščem zaradi krive prisega. Vodopivec dajal je svoj vinski pridelek več let krčmarju Pelizzonu, in zmenila sta se, da mu ga je Pelizzon plačeval v obrokih po 50 kron. Kar nastane med Pelizzonom in Vodopivcem nesoglasje zaradi jednega obroka, o katerem je trdil Pelizzon, da ga je plačal, Vodopivec pa da ne. Prišlo je do tožbe in ker je Vodopivec pred sodiščem prisegel, da ni dobil omenje-nega obroka, je sodišče obsodilo Peliz-zona na plačilo toženega zneska s pravnimi stroški vred. Po treh letih, ko je stari Vodopivec premišljeval o svojih opravkih, postal je koj nekako nemiren, ker se mu je vendarle zdelo, da mu je Pelizzon plačal tudi obrok, zaradi kate-rega sta se tožila. Vodopivec pove to najprej spovedniku pri spovedi. Ta pa mu je rekel, naj krivico popravi; in res šel je Vodopivec k Pelizzonu ter mu povrnil stroške in že plačani obrok rekoč, da se je kasneje spomnil, da je bil vendarle plačan. Pelizzon pa ni bil zadovoljen samo s plačilom, ampak ovadil je Vodopivca zaradi krive prisega sodišču. Pri kazenski obravnavi rekel je Vodo-pivec, da je bil takrat, ko je prišel, v resnici tudi prepričan, da ni plačila v dobil ter da je na podlagi tega prepri-čanja tudi prisegel. Kasneje pa, ko je prišel do drugega prepričanja, je krivico, katero je storil Pelizzonu nehote, porav-nal. Sodišče je Vodopivca oprostilo.

Na sedemmesečno ječo je bil ob-sojen Črnogorec Ivan Mondič, ki je

Gabrijelčičevega hlapca v Plavah nekoga Rutarja, ki je Črnogorca brez vsakega p-vođa razžalil, oklofutal in bi ga bil mogel tudi z nožem prebodeti, da ga nista za-držala dva druga Črnogorca.

Morsko zdravilišče v Gradežu. — Odbor morskoga zdravilišča v Gradežu naznanja, da bode letos v omenjeno zdravilišče brezplačno vsprejetih iz go-riškega mesta, ter z goriške dežele 50 škrofoloznih otrok, katerim so bile kože redno stavljene in ki niso mlajši od šestih, a starejši od dvanaest let.

Dotične prošnje predložiti se imajo odboru morskoga zdravilišča v Gorici do 15. maja t. l., in sicer za otroke sta-nujoče v Gorici potom mestnega ma-gistrata, a za otroke z dežele potom do-tičnih okrajnih glavarstev. Prošnjam treba priložiti, a) zdravniško spričevalo, b) spričevalo o stavljenju koz, c) kratni list in d) obožni list. Na prošnje, ki bi bile uložene po zgoraj omenjenem roku, se ne bode jemalo ozira.

Stavka klesarjev v Nabrežni je končana. — V torek popoldne so imeli socijalni demokratje zaupni shod, pri ka-terem je Kopač svojim pristašem in te-roriziranim sodrugom milostno dovolil, da smejo iti na delo. V več kot 4 mesečnem štrajku, kojega je Kopač vprizoril, niso dosegli klesarji čisto ničesar. Da, še to vtegne biti posledica, da gospodarji ne bodo mogli vzeti vseh delavcev v delo, ker so morali mnogo naročenih del zavriniti ravno zaradi stavke.

Iz Vellkegadola nam pišejo: Pri volitvi županstva dne 30. marca t. l. je bil izvoljen županom g. Franc Trobec, podžupanom pa gg. Geržič Franc in Mrkuža Jakob.

Iz Novakov na pišejo, da niso plesali na dan sv. Jožefa tam v neki krčmi, kakor je nekdo poročal „Pri-morskemu Listu“ v zadnji številki, ampak da so imeli le par godcev, ki sta pivce kratkočasila.

Svojim dopisnikom priporočamo, da so v svojih dopisih točni in da se o tem, o čemer poročajo, poprej sami dobro prepričajo.

Nove orglje na Otlici. — Na Otlici — obmejni fari Kranjske in Go-riške — so dobili 20. dec. 1904 nove orglje, katere je postavil g. lg. Zupan. — Orglje imajo to dispozicijo: 1. Princip 8'; 2. Bordun 16'; 3. Gamba 8'; 4. Octav 4'; 5. Mixtura (2-3) 6 Subbass 16'; 7. Octavcoppel; 8. Pedalcoppel. — Zbi-ralniki: Piano, Mezzoforte, Forte, Tutti. — Mehanika deluje izvrstno. Igralnik je pripraven, tako da z omaro vred napravi lep utis. Zbiralniki so na deščici nad pe-dalom. — Intonacija je prav dobra v principalu in bordanu; tudi mixtura dá lep, bliščeč, a ne kričeč sijaj. Gamba ima preveč reznosti; s to gambo bo morda zadovoljen P. Hugolin! — Meh je iz-

vrstno zgoščen, ima 2 zajemalca. Mojstra se je posebno skazal g. Zupan, da je znal tesni prostor na koru tako izvrstno porabiti. — Cena toli dobrim orgljam je samo 2260 K. — S tem izjavljamo pod-pisani, da so te orglje prav dobre, in da g. Zupan vedno bolj napreduje v svoji stroki. Zato lahko potrdimo, da je za nas Slovence najboljši orgljarski mojster g. lg. Zupan.

Na Otlici, dne 30. marca 1905. Vinko Vodopivec, Fr. Setničar, Anton Plesničar.

Grozen požar. — V noči od petka na soboto nastal je na Srpenici velik požar, ki je uničil 70 hiš in šest drugih poslopij tako, da je ostalo, kakor pri-povedujejo, nad 70 družin brez strehe. Kot prvo pomoč poslal je tržaški na-mestnik 5000 kron okrajnemu glavarju v Tolmin, da jih razdeli med pogorelece.

Porotno sodišče v Rovinju je obsodilo na smrt na vešalih štiri kmetovalce iz Baderne pri Poreču, in sicer zaradi hudodelstva umora. Obsojeni so bili 25-letni Anton Štifanič, 30 letni Martin Tidič, 45-letni Tomaž Radovan in 28-letni Matevž Radovan.

Potres. — V Kranjski gori so imeli dne 2. aprila zvečer ob 6. uri 47 m. močan potres. Sunek je bil verti-kalen s hudim bobnenjem.

Listnica: S Trnovega pri Go-rici nam je poslal dne 28. m. m. nekdo 6 K, a brez podpisa. Prosimo pojasnila!

Za kratek čas.

Natrkan i gost: Ali meni se zdi, da sem imel palico s seboj.
Krčmar: O, to ima vaša žena, ki vas čaka pred vežo.

Loterijske številke.

	1. aprila.			
Trst	11	9	28	56 81
Linc	13	5	82	68 86

Zahvala.

Za mnogoštevilne izraze so-
žalja radi izgube prerano umrlega

Bogomila

se najiskrenejše zahvaljuje vsem
čislanim znancem in prijateljem
žalujoča rodbina
dr. Pavletičeva.

V Gorici, dne 4. aprila 1905.

Zahvala.

Prečastiti duhovščini, učiteljstvu, starašinstvu solkan-skemu, gospodom županom goriške okolice, gospodom pevcem solkanskim, prijateljem, znancem, darovateljem vencev, sorodnikom, ter vsem, ki so spremili preljubljeno soprogo oziroma mater, gospo

KATARINO MOZETIČ,

k zadnjemu počitku se presrečno zahvaljuje

žalujoča družina Mozetič.

V Solkanu, dne 1. aprila 1905.

Za pomladni in letni čas
so došle krasne novosti - -
- - - raznovrstnega blaga.

Uzorcí najnoveje izbere
se pošiljajo na zahtevo
brezplačno in franko.
Postrežba strogo po-
štena. - Cene stalne.

„Krojaška zadruga“
v Gorici, v Gosposki ulici.

Odlikovana

J. KOPAC svečarna na paro

Gori a ulica Sv. Antona 7

Priporočam preč. duhovnikom, crkvenim starešinstvom p. n. slavnemu občinstvu sveče iz pristnega čebelnega voska kg. po K 4-90. Za pristnost jamčim s K 2000. Sveče za pogrebe, za božična drevesa, voščene zavitke, in med najljepše vrste po jako nizki ceni.

Iščejo se mladeniči

v starosti od 14. do 16. leta za lahka tovarniška dela. — Oglasiti se je pri gospodu nadzorniku tovarne gospoda MOSER-JA na Rojcah pri Gorici.

Rojaki!
kupujte narodni kolek!

Priporočam slavnemu občinstvu mojo

krojačnico

v obilo naročilo. Ivan Bajt Placuta št. 28. — Gorica.

Ivan Bednařik
priporočam svojo

knjigoveznico

v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Saunig & Dekleva

Velika tovarniška zaloga **šivalnih strojev** kakor za šivilje, krojače, čevljarje, in tudi za umetno vezanje (rekamiranje). V zalogi se tudi nahajajo angleška **dvokolesa** „*Helical Premier*“ in **slamoresni stroji**, **samokresi** in razne **puške**, lastna meh. popravilnica. Glavno zastopstvo za Primorsko: Centrifug „*Westfalia*“.

ulica Municipio št. 1, Gorica.

Delavnica cerkvenih posod
in cerkvenega orodja

Fr. Leban,
Gorica,
Magistratna ulica šteV. 8.

Priporočam preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.
Blago se razpošilja franko.

Karol Draščik,
Pekovski mojster na Kornu v Gorici

odlikovan z častno diplomom najvišjega priznanja jubilejne razstave na Dunaju l. 1898. in v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetiljo

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva tudi najfinejšega, za nove maše in godove kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporočam se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najljubše.

Teodor Slabanja,
srebrar v Gorici,

v ulici Morelljevi hiš. št. 12.

Prodaja cerkv. orodja že izgotovljena v posrebrjenih in poslačenih kovinah **po znižanih cenah.**

Izvršujejo se vsakovrstna dela, bodisi iz dragocenih ali nedragocenih kovin, bodisi v urezanem ali neurezanem slogu in to za cerkve kakor za zasebno rabo. Popravljajo in prenavljajo se cerkv. orodja, pozlačujejo in posrebrjujejo se v ognju pod vodstvom večšega in izurjenega delovodje. V trgovini se izdelujejo vsakovrstne črke in napisi. Na željo pošlje tudi cenike s podobami.

Vse po najnižjih cenah.
Vse pošiljate se pošiljajo franko.

Anton Kuštrin
v Gosposki ulici št. 25,
v Gorici,

priporočam častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portoriko i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboji. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljivec prve in druge vrste, namreč od 1/2 kila in ob enega funta. Testenine iz tvornice Znidarski & Valentič v li. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mлина v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Kuharica želi službe

v mestu ali okolici. Nastopi lahko 15. maja ali pozneje. Eventualna vprašanja na upravništvo »Primorskega Lista« pod šifro „Štajerka 20“.

And. Fajt,
pekovski mojster, Gorica,
tekališče Fr. Josipa št. 2 (lastna hiša), in podružnica št. 20.

Izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, kakor za nove maše in godove, kolače za birmance in poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov. Ima in prodaja različne moke, fina peciva, fina vina in likerje po smerni ceni. Za Veliko noč posebno goriško pinco in potice itd.

Lekarna
Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice
s znamko sv. Antona Padovanskoga.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepé želodec, storé, da s gine v kratkem času omotica in životna lenost (mrtvosť). Te kapljice tudi storé, da človek raje jé.

Cena steklenici 60 vin.

„Centralna posojilnica“
registrovana zadruga v Gorici, ulica Vetturini hiš. št. 9.

Posojuje svojim članom od 1. aprila 1905 dalje:

na menico po 5 1/2%, na vknjižbo pa po 5%
z 1/8% upravnega prispevka za vsacega pol leta. Obresna mera za hranilne vloge ostane nespremenjena.

Prosiva sahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporočam stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva sahtevati listke!

Najbolje stiskalnice za vino

in za **MASLINE** so stiskalnice „**ERCOLE**“ najnovejšega in izvrstnega sestava s pristojem za dvostruki in trajni pritisk; zajamčena največja izraba, večja od vseh drugih stiskalnic; najboljše **avtomatične škropilnice** za trte patent.

„**SYPHONIA**“, koje delajo same, brez obračauja.

Mlini za grozdje, vočje in masline. Robkalnice z mastilom za grozdje. Plugi za vinograde, sušnice za vočje, kakor tudi za vse proizvode rastlinske, živinske in rudne. **Hydraulične stiskalnice, stiskalnice za seno, slamo** itd. za ročno delo. Mlatilo za pšenico, čistilo za žito, pr. birolo mečkalo za krmo in mlini za brašnu, ročni in. razne veli kosti, plugi, ter vseh drugih gospodarskih strojev

Izdelujejo in popravljajo s jamstvom kot posebnost najnovejše, izborne, obistnite, pripoznate najboljše in odlikovane tvrdka

PH. MAYFARTH IN DR.
gospodarskih in vinarskih strojev, na Dunaju, Taborstrasse šteV. 71.
Odlikovani v vseh državah sveta z več kot 530 zlatih, srebrnih in počastnih kolaju. Iustrovani ceniki in mnogobrojna izpričevala pohvalna. Prekupel in zastopniki dobrodošli.